

B.A./3rd Sem/SAN/25(NEP)

2025

3rd Semester Examination (CCFUP : NEP)

SANSKRIT

Paper : MJ A3-T (Multidisciplinary Studies Major)

[Sanskrit Poetry]

Full Marks : 60

Time : Three Hours

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers

in their own words as far as practicable.

1. अधोनिर्दिष्टेषु यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः संस्कृतभाषया
देवनागरीलिप्या च समाधेयाः। 2×5=10

(क) रघुवंशस्य प्रथमान्तिमयोः नृपयोः नामनी किम्?

(ख) 'वंशेऽस्मिन् पूर्वसूरिभिः' — 'पूर्वसूरिभिः' इति पदेन
किं बोध्यते? महाकाव्यस्यास्य प्रधानो रसः कः?

(ग) अश्वघोषरचितं महाकाव्यं किम्? तत्र कति सर्गाः
सन्ति?

(घ) किरातार्जुनीयमिति महाकाव्यस्य रचयिता कः? अस्य
महाकाव्यस्य प्रसिद्धटीकाकारस्य नाम किम्?

(ङ) 'चारचक्षुषः' इत्यनेन किं बोध्यते?

P.T.O.

(च) गीतगोविन्दकाव्ये कति सर्गाः सन्ति? काव्यस्यास्य नायकः कः?

(छ) कालिदासरचितं खण्डकाव्यं किम्? तत्र कस्य विरहवर्णना प्राप्यते?

(ज) श्रीहर्षरचितं महाकाव्यं किम्? महाकाव्यस्यास्य नायिका का?

2. अधोनिर्दिष्टेषु यथेच्छं चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः।

(एकस्योत्तरमवश्यमेव सुरगिरा देवनागर्या च प्रदेयम्) :

5×4=20

(क) सप्रसङ्गं व्याख्या लेख्या —

मन्दः कविर्यशःप्रार्थी गमिष्याम्युपहास्यताम्
प्रांशुलभ्ये फले लोभादुद्धारिव वामनः ॥

(ख) सप्रसङ्गं व्याख्या लेख्या —

स किंसखा साधु न शास्ति योऽधिपं
हितान्न यः संशृणुते स किंप्रभुः।
सदानुकूलेषु हि कुर्वते रतिं
नृपेष्वमात्येषु च सर्वसंपदः ॥

(ग) भावसम्प्रसारणं कार्यम् —

जगतः पितरौ वन्दे पार्वतीपरमेश्वरौ।

अथवा

वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः।

(3)

(घ) द्वयोः समासः निर्णयः —

चारचक्षुषः, वागर्थप्रतिपत्तये, अगम्यरूपाम्।

(ङ) “नारिकेलफलसम्मितं वचो भारवेः” इत्युक्तेः तात्पर्यं वर्णयताम्।

(च) कस्यचिदेकस्य टीका कार्या —

मेघदूतम्, श्रीहर्षः

3. अधोनिर्दिष्टेषु यथेच्छं त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः। 10×3=30

(क) पाठ्यांशमवलम्ब्य राज्ञः दीलिपस्य चरित्रं चित्रयत।

(ख) किरातार्जुनीयमिति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गस्य विषयसंक्षेपो लिख्यताम्।

(ग) भर्तृहरिविरचितानां शतककाव्यानां परिचयः समासेन प्रदेयः।

(घ) कालिदासरचितस्य रघुवंशस्य महाकाव्यत्वं विचार्यताम्।

(ङ) संस्कृतसाहित्ये महाकविमाघस्य अवदानं लिख्यताम्।